

Marek Herman

Máma není služka, máma je dáma

...pořád mě zajímá,
jak to udělat, aby doma bylo dobře...

od autora
bestselleru:
Najděte si svého
marfana

nakladatelství
apak

podzim 2021

MAREK HERMAN

**máma není služka,
máma je dáma**

MAREK HERMAN

**máma není služka,
máma je dáma**

nakladatelství apak
podzim 2021

© Marek Herman, 2021
© nakladatelství apak, 2021

ISBN 978-80-11-00042-4 (váz.)
ISBN 978-80-11-00043-1 (E-KNÍHA)

**máma není služka,
máma je dáma**

Dneska jsem šel kolem cukrárny na Florenci, stál tam asi desetiletý kluk se svou mámou. U nohou měl skateboard a lízal zmrzlinu. Ona stála a zamilovaně se na něho dívala. Projdu kolem nich a najednou slyším: nech to, Máto, já ti to vezmu a jdeme. Otočím se a vidím, jak se máma ohýbá, bere do ruky skateboard a jdou spolu pomalu k tramvaji. Ona na zádech batoh, v jedné ruce nákupní tašku, přes rameno kabelku, v druhé ruce skateboard. Vedle ní její Máta v jedné ruce zmrzlinu... a to je všechno.

já to
prostě nedávám

Můžete mi, mámy, prosím vás, vysvětlit, proč tak ochotně děláte služby svým dětem? Co to jako je za úchylku? A můžete mi, tátové, vysvětlit, proč nezasáhnete, když se něco podobného děje? Vidíme to

všude kolem sebe: mámy ověšené jak vánoční stromky a vedle nich si radostně pohopsávají jejich úžasné děti. Aktovky se nosí do školy, sportovní tašky na tréninky, batohy na výlety. Nosí se taky koloběžky a trojkolky. Tlačí se kola. Odnáší se nádobí.

Některé děti jsou jak novodobí šlechticové. Pan baron vstane, služebnictvo mu pomůže vysvléknout pyžamko, věci už má nachystané, pak mu pomůže se obléknout. Pan baron stojí a čumí. Přejde do kuchyně, kde na něho čeká připravená snídaně. Nají se, napije, pak se zvedne a odejde. Služebnictvo po něm uklidí ze stolu. Hned potom služka přeběhne do pokojíku a ustele. Před odchodem pana barona obuje a jede se do školky. Malý baron usedne do své sedačky v autě a nechá se přivézt systémem dveře-dveře k budově.

Ale nejde jen o malé děti. Desetiletí kluci si běžně nechávají utírat nosy, nasazovat čepice, zastrkávat tričko do kalhot, uklízet rozházené oblečení. Hrůza.

Cílem výchovy je přece **samostatnost!** Abych uměl **čelit životu!**

Mozek je šťastný jenom tehdy, když se o něco **snaží a o něco usiluje!**

Fakt jsme na to zapomněli?

Vzpomínám na jednu mámu, která si přede mnou vlastně jen tak mimochodem posteskla: ten náš kluk je šikovný, ve škole mu to jde samo. Akorát mě mrzí, že se mnou mluví jako se služkou. Chvilku bylo ticho. Nevěděl jsem, jestli do toho mám jít, nebo ne. Ale pak jsem to řekl: no, když se k němu chováš jako služka, tak se nediv, že s tebou mluví jako se služkou.

Byla překvapená. Divila se.

ona to přece myslí dobře

Nemám rád tuhle větu. Mámy to totiž vždycky myslí dobře. A pak se diví. Čemu se ale divíte? Vždyť jste si je to samy naučily. Proč jste to nechaly zajít tak daleko? Ani otcové nezasáhnou. Zpravidla proto, že si taky sami nechávají doma posluhovat. Žena jim pere, vaří, uklízí, chystá svačiny. Muž přece chodí do práce! A pak doma po zásluze odpočívá! Ale žena taky chodí do práce. Ale doma má pak ještě druhou směnu. A tak se snaží a snaží. A ostatní se vezou a vezou. Takže, hošani, tím myslím všechny chlapy od tří do sedmdesáti: přestaňte se chovat jako nesamostatní choboti a nenechávejte si sloužit. Je to fakt trapné.

máma není služka,
máma je dáma!

Tátové: vaší největší předností je přece limit a řád. Probud'te se a zasáhněte! Jste džentlmeni? Umíte se postavit za svou ženu? A otázka: vyprali jste si a vyžehlili to, co právě máte na sobě?

Mámy: vaší největší předností je nekonečná otevřená náruč. Obětavost. Ale zároveň to může být taky vaše největší slabina. Nebezpečí. Umíte se chránit? A mohly byste už konečně začít?

A ještě tady mám vzkaz pro tu mámu z Florence:

každá máma by měla
z kluka vychovat Rytíře,
ne nesamostatného blbečka

**a můžeš mi laskavě říct,
jak to jako mám
všechno stihnout??!!**

Včera odpoledne jsem šel po chodníku a kolem mě prosprintovala nějaká paní. Hnědý kabát sladěný s krásnou šálou, delší vlasy. V jedné ruce tašky, v druhé telefon, najednou ale zpomalila a vystřelila větu: a můžeš mi laskavě říct, jak to jako mám všechno stihnout?! A pak si dala telefon od pusy a mezi zuby ma procedila: do prdele!

Nevím, jestli vám vadí, když ženy mluví sprostě. Mně jo. Ale paní řekla slovo prdel měkounce, jako když mícháte švestky s teplým mákem a ono to zabublá a žblafne pufff. Bylo vidět, že je vytočená a jede už fakt na poslední závit, přesto řekla slovo prdel měkce. Prostě jí jenom povolily nervy, protože nezvládala další kolo hry „buď to všechno do Vánoc stihnu, nebo bude konec světa“.

Když jsem byl malý, moje mamka mi říkala: musíš všechno udělat, jak nejlíp to jde, Marečku. A já jsem opravdu dělal všechno, jak nejlíp to šlo. A kmital jsem jak kmitočet, až mě to dostalo na vysokou pozici do nadnárodní firmy, a taky na okraj propasti: úplně vyřízený, vyšťavený, rozbitý. Zastavil jsem to jenom taktak a trvalo mi čtyři roky, než jsem se zase vrátil. Jedna z věcí, která mě zachránila, bylo to, že mi došlo, že mamka neměla pravdu.

rozhodně není potřeba
dělat všechno

A dokonce ani ne tak, jak nejlíp dovedu.

Musím si hlavně umět **vybrat**.

Nejprve co vůbec budu dělat, a co ne.

A pak se prostě na některé věci vykašlat (a není to špatně).

A v tom, co budu dělat, se musím rozhodnout, jestli pojedu naplno, na půl plynu, nebo to jen tak ošolichám, aby se neřeklo.

To, co mi otevřelo oči, se jmenuje Paretovo pravidlo. Ukazuje totiž jednu naprosto fantastickou věc. Každý celek má v sobě 20 % částic, které mají zvláštní vlastnost: **ovlivňují 80 % výsledku**. Zní to neuvě-

řitelně, ale je to tak. Takže když raketa letí na Měsíc, v prvních 20 % času spálí 80 % paliva. Ale taky například 20 % lidí, které známe, nám přináší 80 % pohody a dobré nálady. Kteří to jsou?

Obdobně je to s blbou náladou — těch pitomců, co nás tahá do průserů, je jen 20 %. Kteří to jsou?

A věřte tomu nebo ne, doma trávíme zhruba 80 % svého času pouze ve 20 % prostoru bytu. Kde to je? Podobně se pohybujeme ve městě — chodíme furt dokola po stejných trasách. Všimněte si toho. Všude hledejte Pareta.

nakonec
ho vždycky objevíte

Vzpomínám, jak jsme připravovali oslavu sedmdesátin naší babi. Zasedla rodinná rada a rokovali jsme. Když jsme po dvou hodinách skončili a napsali seznam, bylo na něm 15 nápadů, čím bychom ji chtěli překvapit. To je moc! Co s tím? To přece nemůžeme všechno stihnout! Zeptám se, kterých 20 % překvapení by vedlo k 80 % její radosti? Překvapené úsměvy kolem stolu. Během dvou minut jsme ze seznamu vybrali tři věci.

To je přece jasné, uděláme tyhle.

A ten zbytek?

Podle toho, jak nám vyjde čas.

Náramná oslava to byla, děti moje! Víte, co se mi líbilo nejvíc?

Víme.

Milé vládkyně českých domácností a domovů. Vypište si na seznam, co všechno byste rády měly připraveno na Vánoce. Co všechno vám dělá pohodu Vánoc. A pak se zeptejte, kterých 20% z toho seznamu utváří 80% vaší vánoční pohody. Například kterých 20% cukroví se zblajzne vždycky jako první? Které dvě pohádky máte nejraději? Přece se nemusíte dívat na všech deset.

To si pohlídejte.

A ten zbytek?

Podle toho, jak se vám bude chtít.

Ježíšek totiž přijde, i když nebudou umytá okna (je to vyzkoušené).

Takže odpověď na otázku sprintující paní v hnědém kabátě a s krásnou šálou „a můžeš mi laskavě říct, jak to mám jako všechno stihnout“ by byla asi taková:

Ano, můžu.

Nikdy nedělej všechno, co tě napadne (nebo co napadne ostatní).

Musíš si nejprve vybrat ty správné věci.

Musíš si umět najít těch správných 20%.

To, co je nejdůležitější.

A to potom dělat dobře.

Nebo co myslíte vy?

ano, pane!

Ragby je sport, který jsem nikdy neměl moc rád. Nechápal jsem, co se při něm na hřišti děje: chlapi velcí jako stodoly běhají sice dopředu, ale balón si házejí dozadu, narážejí u toho do sebe jak vagóny a podrážejí si nohy. K čemu to je?

Ani nevím jak, ale postupně si mě ragby našlo a získalo a přišel jsem mu na chuť: dneska vím, že je to nádherná hra. Nejvíce se mi na ragby líbí, že je úplně jiné než fotbal. Ve fotbale běhá po hřišti banda napomádovaných blbečků, kteří při sebemenší zámince padají na zem a hystericky se válejí po trávníku. Simulují, podvádějí a lžou. Navíc jim díky té jejich ubohoučké inteligenci nedochází, že je neustále natáčí pět deset kamer, které všechno v detailu zachytí a pak ve zpomaleném záběru opakují. Ale to jim nevadí a dál padají a dál hrají tyátr. Je to hloupé a trapné.

ragby,
to je něco úplně jiného

V ragby vládne mezi hráči v mužstvu bratrství. BROTHERHOOD. Na hřišti se vede neuvěřitelně urputný boj a vy u toho fakt pochopíte, že oni hrají jeden za všechny a všichni za jednoho. V ragby například platí pravidlo, že zraněný hráč **není důvod** k tomu, aby se přerušila hra. Takže hráč padne k zemi a hraje se dál! Je to dokonce ještě jinak: rozhodčí musí zraněné hráče z hřiště dost často vykázat, protože by sami dobrovolně nikdy neodešli. Mají podlitiny, natržené obočí, nalomené nosy nebo zakrvácené obličejy, ale chtějí zůstat na hřišti. Takže se po každé srážce z trávníku co nejrychleji zvedají a snaží se rozhodčího přesvědčit, že se nic neděje, že jsou v naprosté pohodě a můžou hrát dál.

tvrdí chlapi

Ale to, co se mi na ragby líbí úplně nejvíc, je pravidlo ANO, PANE! A to znamená, že když rozhodčí během hry o čemkoli rozhodne a oznamuje to hráči, tak jedinou možnou odpovědí, kterou ten hráč má, je: ANO, PANE! Jakýkoli spor. Křivda nekřivda. Emo-

ce neemoce. Hráč má prostě jenom jednu jedinou možnou odpověď. ANO, PANE!

Viděl jsem to na mistrovství světa v Anglii. Hrál se důležitý zápas o postup, bylo pár minut do konce, domácí prohrávali a zoufale se snažili vyrovnat. Došlo k tvrdému souboji, rozhodčí zapíská, běží na místo činu, ukazuje na kapitána domácích a vylučuje ho za faul. Je z toho šílený poprask! Vřava! Diváci šílí! Vyloučili nám oporu mužstva! A aby toho nebylo málo, zpomalené záběry na obřích obrazovkách ukazují, že to faul nebyl. Rozhodčí ho vylučuje neprávem.

A tak tam proti sobě stojí: drobounký rozhodčí a dvoumetrový chlap. Rozhodčí trvá na svém a kapitán má jenom jednu možnost: **musí to přijmout**. Je to nespravedlnost! Naše mužstvo prohrává, zbývá posledních pár minut na zvrát a on musí ze hřiště ven! V hlavě mu to vře a nervy jsou na dranc: všechno je v prdeli!!!

A já se na to dívám a čekám, co bude.

A ten chlap jako hora stojí před rozhodčím a pak řekne: YES, SIR! ANO, PANE!

Neskutečné! Famózní! Úžasné!

To je ragby!

Taková jsou pravidla.

A mně se to všechno tak líbilo, že jsme to pravidlo zavedli i doma.

Bude dneska koláč?

Budeš na mě hodná?

Máš mě ráda?

A moje žena může odpovědět jenom jedním jediným způsobem: Ano, pane.

No a protože je naše demokracie doma ještě mladá, tak jsme se nakonec dohodli, že v sobotu mám tu možnost já a v neděli Kamka.

Dneska vaříš ty.

Ano, paní.

Vynes koš.

Ano, paní.

Víš, že jsi někdy drzý?

Ano, paní.

Takže se polepíš?

Ano, paní.

Je to sranda. Baví nás to. Blbneme. Ale víte, co nás překvapilo? Co jsme hlavně zažili?

úlevu

Po té demokracii... po tom vysvětlování, jaké mám pocity a jaké ty máš pocity. Po tom doptávání, jestli ti to opravdu, ale opravdu nevadí. Všechno pryč, najednou je tu průzračné čisto.

osvobození od pocitů

Takže v neděli ráno vstanu a čekám na povel. Ten přijde a já odpovím ANO, PANÍ. Zbytečně se netrápím, nad ničím nešpekuluju a bez odkladu udělám, co mi bylo uloženo. Když to dokončím, moc se nevzdaluju a čekám na další povel.

krásný svět!

Žádné trápení, proč zase já mám vynášet ten koš. Vždyť jsem vynášel včera. Vlastně pořád vynáším já. ANO, PANÍ. Utřeš tu linku ještě jednou? Ale ona přece je utřená a... ANO, PANÍ. Zhasni to světlo nad stolem. Já jsem ho sice nerozsvítil, ale ANO, PANÍ. Netrápím se a neřeším, co by kdyby... i kdyby to vlastně mohlo být tak trochu nespravedlivé. Tak už není. ANO, PANÍ. Je to jasně dané a moje životní rozhodování se smrskne do dvou slov: ANO, PANÍ.

je to jednoduché
a úlevné

Počkat počkat, takhle jsem to vlastně napsat nechtěl. To je špatný závěr. Správný je tento: netrápí se a neřeší, co by kdyby... i kdyby to vlastně mohlo být tak trochu nespravedlivé. Tak už není. ANO, PANE. Je to jasně dané a její životní rozhodování se smrskne do dvou slov: ANO, PANE.

Je to jednoduché.
Úlevné.
Krásné.

Ať žije ragby!!!
ANO, PANE!!!